Ympäristövaliokunta 15.10.2015
U 13/2015 vp

Taina Nikula,
ympäristöministeriö

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (energiatehokkuusmerkintäasetus)

Ympäristöministeriö kannattaa komission energiatehokkuusmerkintäasetuksen ehdotuksia uudistaa energiamerkintää. Ekologinen tuotesuunnittelu ja energiamerkintä on toistaiseksi ollut yksi tehokkaimmista keinoista parantaa energiatehokkuutta Euroopassa. Komission laatiman vaikutustenarvioinnin mukaan energiamerkinnän selkeyttämisellä ja tavoitteiden kiristämisellä saavutetaan Baltian maiden energiankulutuksen verran säästöä vuodessa.

Asetuksessa ehdotetaan, että energiatehokkuusluokat määritellään jatkossa asteikolla A-G. Tämä tekee merkinnästä selkeämmän, sillä nykyisin käytössä oleva kirjain ja + merkki-yhdistelmä (A+, A++, A+++) ei ole ollut yksiselitteinen. Nykyisin käytössä oleva + - luokitus ei tutkimusten mukaan välttämättä motivoi kuluttajia maksamaan energiatehokkaammista tuotteista enemmän, eikä se ole kaikille kuluttajille riittävän informatiivinen. Lisäksi energiamerkintä ei ole pysynyt teknologisen kehityksen vauhdissa. Ehdotus energiatehokkuusmerkintäasetukseksi lähtee siitä, että merkintöjä tarkistetaan määräajoin, ja merkinnän käyttöönottohetkellä vaatimukset ovat niin tiukat, ettei minkään tuotteen ei odoteta saavan parhaita luokituksia. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan uudelleenskaalaukseen kaikille samaa määräaikaa parempi lähtökohta olisi A-luokan osuus myytävistä tuotteista.

Asetuksen muutoksilla on tarkoitus myös parantaa energiamerkinnän toimeenpanoa, ja vähentää päällekkäistä työtä. Tavoitteena on myös luoda tietopankki, josta markkinavalvontaviranomaiset saavat helposti tietoa.

Asetusehdotus edellyttää myös jäsenmailta viestintää energiamerkinnän mahdollisuuksista edistää energiatehokkuutta. Viestinnän suunnitellussa on tärkeää tehdä mahdollisimman vaikuttavaa viestintää, sillä kotitalouksien energiankulutus on jatkanut kasvuaan energiamerkinnöistä huolimatta. Syynä on ollut mm. laitteiden määrän ja käyttöaikojen lisääntyminen. Energiatehokkuuden ja – luokan lisäksi onkin tärkeää viestiä myös laitteiden käytön aikaisista energiakustannuksista, jotka motivoivat säästämään energiaa sekä tekemään valintoja energiatehokkaamman ratkaisun puolesta.

<u>Tuotteita koskevia uudistuksia</u>
Energiatehokkuuden lisäksi komissiossa ja jäsenmaissa keskustellaan myös laajemmin tuotteiden ympäristövaikutuksista ja kestävyydestä.

Komissio valmistelee parhaillaan tiedonantoa toimintaohjelmaksi, jolla on tarkoitus edistää kiertotaloutta. Komission on tarkoitus julkaista tiedonanto sekä jätedirektiivien tarkistusehdotus joulukuun alussa 2015. Kiertotalouden edistämiseksi ehdotetaan todennäköisesti myös toimia, joilla edistetään tuotteiden ja palveluiden energiatehokkuuden lisäksi kierrätettävyyttä, kestävyyttä, huollettavuutta ja uudelleenkäyttöä.

Komissio on myös käynnistänyt pilotin (2013–2016), jossa testataan ympäristöjalanjäljen käyttöä ympäristön kannalta merkittävissä tuoteryhmissä. Pilotissa on mukana satoja yrityksiä ja elinkaariasiantuntijoita, jotka testaavat yhtenäisen elinkaarimetodologian käyttöä 25 tuotteessa tai palvelussa sekä 2 toimialalla. Piloteissa testataan myös erilaisia keinoja viestiä tuotteiden tai organisaatioiden ympäristövaikutuksista. Muutamissa piloteissa kokeillaan energiamerkin kaltaista luokitusta (A-G).